

Deux jours, une nuit

Author : Geesje Prins

Date : 30 juni 2015

een film van Jean-Pierre en Luc Dardenne

Wat zou u doen: een bonus van € 1.000 bonus of een collega houdt haar baan?

De gebroeders Dardenne lezen begin 2000 een artikel over een Franse fabriek. De productie-output was te laag bij een

werknemer, waardoor de andere collega's hun bonus niet kregen en daarom die ene collega lieten gaan. Daarna hoorden de regisseurs vergelijkbare cases in andere landen. Al die verhalen gaan in de kern over solidariteit. Het idee voor hun laatste film *Deux jours, une nuit* was geboren. (bron: imdb.com)

Door een eenvoudig dilemma toont deze film, die onder andere genomineerd werd voor de Palme d'Or door het Cannes festival, verschillende perspectieven op het begrip werk en welke plek dat in je leven inneemt. *Deux jours, une nuit* prikkelt indirect om tot vernieuwende inzichten te komen op het begrip werk en de relatie tussen werkgever en werknemer. Als verdieping bij deze film is het de moeite waard om het dossier Arbeid te bekijken van het VPRO tv-programma *Tegenlicht*:

<http://tegenlicht.vpro.nl/bundel/onderwerpen/arbeid.html>

Zestien collega's van Sandra, gespeeld door de gevierde Franse actrice Marion Cotillard, bij een zonnepanelenbedrijf mogen stemmen: voor elk een bonus van € 1.000 of geen bonus zodat Sandra haar baan mag houden. Bij de eerste stemming kiest de meerderheid voor de bonus, maar Sandra's collega Juliette ontdekt dat de ploegleider diverse collega's beïnvloed heeft in hun keuze door hen wijs te maken dat als het niet Sandra is die weg moet, dan iemand anders moet vertrekken. Juliette krijgt het bij directeur Jean-Marc voor elkaar dat er een tweede stemming gehouden mag worden.

Twee dagen en één nacht heeft Sandra de tijd om haar collega's te overtuigen dat ze voor haar moeten kiezen in plaats van hun bonus. Een voor een zoekt ze de collega's thuis op.

Persoonlijk perspectief

Sandra vindt het lastig om op te komen voor zichzelf en belastend om haar collega's om een offer te vragen. Ze wil haar levensstandaard voorlopig niet verlagen en heeft haar baan nodig om daarin te voorzien. Door de gehele kwestie raakt ze vermoeid en gespannen. Haar eigenwaarde krijgt zo'n flinke deuk dat ze op een gegeven moment niet meer wil bestaan.

Ik voel compassie voor Sandra, voor haar strijd op te komen voor zichzelf en voor haar dalende zelfvertrouwen. Tegelijkertijd vraag ik me af of haar beïnvloeding van collega's net zo integer is als wat haar ploegleider deed. Ook Sandra komt op voor haar eigen belang.

Deux jours, une nuit wekt de suggestie dat het hebben van deze baan een noodzaak is voor Sandra en dat haar onrecht wordt aangedaan. De toeschouwer ziet alleen de dagen rondom het mogelijke ontslag waarin emoties, begrijpelijk, hoogtij vieren en de mogelijke relativering en uitkijken naar nieuwe kansen ontbreken. Aan het einde van de film zou ik als toeschouwer graag een doorkijk willen van hoe Sandra na een jaar op de situatie terugkijkt en hoe het haar vergaat.

Familieperspectief

Het mogelijke verlies van Sandra's baan zet ook haar relatie onder druk. Zij verdenkt haar partner ervan dat hij al lang niet meer van haar houdt en dat hij haar alleen helpt omdat hij haar zielig zou vinden. Haar partner vindt dat ze voor zichzelf moet opkomen. Hij geeft de telefoon aan Sandra als zij haar collega's niet wil spreken. En als Sandra de handdoek in de ring wil gooien na weer een collega die voor zijn bonus kiest, motiveert

hij haar om een andere collega op te zoeken.

Eigen belang versus solidariteit

Zo hard als Sandra haar baan nodig heeft om de hypotheek te betalen, zo hebben meerdere collega's goede redenen waarom zij voor de bonus kiezen: bij de een heeft zijn vrouw net haar baan verloren, de ander moet al zwart bijverdienen om rond te komen, weer een ander heeft studerende kinderen of net een nieuw huis. Ieder heeft zo zijn legitieme redenen. Zoals een van de collega's zegt: 'Ik heb niet tegen jou gestemd, maar voor de bonus. Ik heb het niet aan elkaar gekoppeld.' Echter, het opkomen door Sandra voor haar baan zet de levens van enkele collega's wel in beweging. Het stemt hen tot nadenken wat belangrijk is in hun leven.

Bedrijfsperspectief

Ik kan me bijna niet voorstellen dat dit soort dilemma's democratisch aan een groep collega's wordt over gelaten. Wat als wel de meerderheid voor behoud van de baan van Sandra had gekozen? Dan had zij bij heel wat collega's in het krijt gestaan en het gevoel gehad dat ze iets terug zou moeten doen. En hoe zou de minderheid haar bejegenen, nadat ze hun bonus zien verdampen?

Het zonnepaneelbedrijf moet concurreren met een bedrijf in Azië en is om te overleven op zoek naar efficiency in de bedrijfsvoering. Als helder is dat het werk ook door één collega minder gedaan kan worden, is de keus snel gemaakt. Ook het bedrijf komt op voor zijn voortbestaan.

Deux jours, une nuit laat zien wat het met een werknemer doet als hij zijn baan dreigt te verliezen. Nog meer zet de film de kijker tot nadenken: welke waarde hechten we aan werk en hoe complex zit het economische stelsel in elkaar om tot nieuwe denkbeelden te komen over de betekenis van werk. De filmkijker zou willen dat los van ieders perspectief, hij over muren heen kon kijken om tot nieuwe inzichten te komen hoe werk en inkomen te verdelen.

Deux jours, une nuit een film van *Jean-Pierre* en *Luc Dardenne*

release 19 juni 2014 - gezien zomer 2014 online kijken bij Pathé thuis & trailer:

[pathe-thuis.nl/Deux Jours & Une Nuit](http://pathe-thuis.nl/Deux_Jours_&_Une_Nuit)

Reflectie

Deze film gaat over de kern van solidariteit die zich voltrekt in een dynamisch spanningsveld tussen eigenbelang en de verantwoordelijkheid voor anderen. Mensen zijn sociale wezens met een individuele persoonlijkheid. Een rationele sleutel voor een goede keuze hierin is niet te vinden. Het voltrekt zich als een leerschool die nooit voltooid is, maar zich wel steeds meer verdiept tot op het spirituele zijsniveau. Het kan zich in een bepaalde situatie voltrekken als in een gevecht om de eigen baan of zich ontwikkelen naar afstand doen van de eigen rechten. Ik maak keuzes die ik

bewust of onbewust ervaar als zinvol. Door een steeds sterker bewustwording van de keuzes groeit er een innerlijke zekerheid om zonder veel moeite en zonder twijfel de juiste beslissingen te nemen, die me rust geven. Het zijn beslissingen die verantwoord zijn en zinvol. Daar beleef ik plezier aan.

Paul de Blot SJ